

Τραπεζική Οικονομική

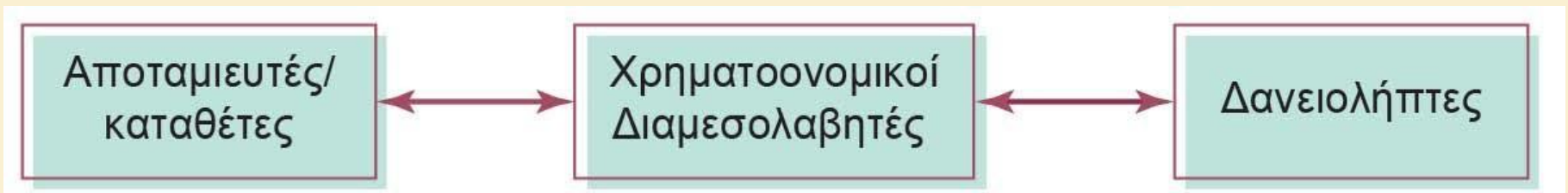
Η Τράπεζα

Η ΤΡΑΠΕΖΑ

2

...είναι ένας χρηματοοικονομικός διαμεσολαβητής, του οποίου η κύρια δραστηριότητα είναι να παρέχει δάνεια στους δανειολήπτες και να συλλέγει καταθέσεις από τους αποταμιευτές.

Με άλλα λόγια, οι τράπεζες λειτουργούν ως διαμεσολαβητές μεταξύ των δανειοληπτών και των αποταμιευτών.

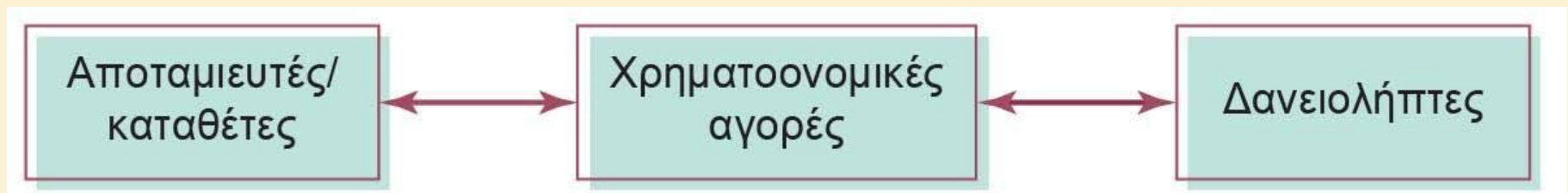

Εκπληρώνοντας την λειτουργία διαμεσολάβησης, οι τράπεζες συλλέγουν πλεονάζοντα κεφάλαια από τους αποταμιευτές και τα κατανέμουν σε εκείνους (άτομα και επιχειρήσεις) με ελλειμματικά κεφάλαια (δανειζόμενοι).

Λειτουργώντας με τον τρόπο αυτό, διοχετεύουν κεφάλαια από τους αποταμιευτές στους δανειολήπτες, αυξάνοντας την οικονομική αποτελεσματικότητα μέσω της προώθησης ενός καλύτερου καταμερισμού των πόρων.

Ενδεχομένως, οι αποταμιευτές και οι δανειολήπτες δεν χρειάζονται τράπεζες για την διαμεσολάβηση των κεφαλαίων τους:

Στην **άμεση χρηματοδότηση** (direct finance), οι δανειολήπτες λαμβάνουν κεφάλαια απευθείας από τους δανειοδότες στις χρηματοοικονομικές αγορές.

Χρηματοοικονομική απαίτηση (financial claim) είναι μια απαίτηση πληρωμής ενός μελλοντικού συνολικού χρηματικού ποσού και /ή μια περιοδική απαίτηση πληρωμής χρηματικών ποσών.

Γενικότερα, μια χρηματοοικονομική απαίτηση συνεπάγεται μια **υποχρέωση** για τον εκδότη να πληρώνει περιοδικά τόκο και να εξαγοράσει την απαίτηση σε καθορισμένη αξία με έναν από τρεις τρόπους:

1. Κατ' απαίτηση
2. Μετά από καθορισμένη περίοδο κοινοποίησης
3. Σε συγκεκριμένη ημερομηνία ή εντός ενός χρονικού πλαισίου

Οι χρηματοοικονομικές απαιτήσεις μπορεί να πάρουν τη μορφή οποιουδήποτε χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου (financial asset), όπως...

- χρήματα,
- τραπεζικοί καταθετικοί λογαριασμοί,
- ομολογίες,
- μετοχές,
- δάνεια,
- ασφαλιστήρια συμβόλαια ζωής κ.ά.

Ομόλογο / Ομολογία (Bond)

Ομόλογα είναι μακροπρόθεσμα χρεόγραφα που εκδίδονται είτε από το Δημόσιο είτε από ιδιωτικούς οργανισμούς (πχ τράπεζες, επιχειρήσεις κλπ), και χρησιμοποιούνται για το δανεισμό κεφαλαίων από το επενδυτικό κοινό.

Στα χρηματοοικονομικά, **χρεόγραφο** είναι ένα επενδυτικό διαπραγματεύσιμο προϊόν που εκδίδεται από μια κυβέρνηση, μια εταιρεία ή κάποιο άλλο οργανισμό και αποτελεί αποδεικτικό χρέους ή δικαίωμα σε διανεμόμενα κέρδη.

Στα χρεόγραφα ανήκουν μεταξύ άλλων και οι **μετοχές** που έχει μια επιχείρηση στο χαρτοφυλάκιο της με σκοπό τη σύντομη διάθεση τους.

Ομόλογο / Ομολογία (Bond)...

Στις περισσότερες χώρες του κόσμου υπάρχουν καλά οργανωμένες δευτερογενείς αγορές για τα χρεόγραφα (επενδυτικό διαπραγματεύσιμο προϊόν) αυτά, γεγονός που προσθέτει σημαντική ρευστότητα στην αγορά και τα κάνει ακόμα πιο ελκυστικά στον επενδυτή.

Ομόλογο / Ομολογία (Bond)...

Δευτερογενής Αγορά (Secondary market)

Δευτερογενής αγορά, σε αντίθεση με την πρωτογενή, είναι η αγορά όπου διαπραγματεύονται χρεόγραφα παλαιότερων εκδόσεων.

Δεν δημιουργούνται δηλαδή νέα αξιόγραφα και οι διαπραγματεύσεις γίνονται μεταξύ των επενδυτών.

Πρωτογενής αγορά (Primary market)

είναι αυτή στην οποία εισάγονται για πρώτη φορά οι μετοχές και τα ομόλογα, δηλαδή η αγορά στην οποία γίνονται οι εκδόσεις των νέων χρεογράφων.

Χρηματοοικονομικές απαιτήσεις δημιουργούνται κάθε φορά που πραγματοποιείται μια πράξη δανεισμού που προκύπτει όποτε οι συνολικές δαπάνες μιας οικονομικής μονάδας (άτομα, νοικοκυριά, επιχειρήσεις, κυβερνητικοί φορείς κ.ά.) είναι μεγαλύτερες από τα συνολικά της έσοδα.

Κατ' αντιστοιχία, οι **δανειολήπτες** γενικά αναφέρονται ως **ελλειμματικές μονάδες** (deficit units) και οι **δανειοδότες** είναι γνωστοί ως **πλεονασματικές μονάδες** (surplus units).

Ο δανειστής των κεφαλαίων κατέχει τις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις του δανειολήπτη και λέγεται ότι κατέχει ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο.

Ο εκδότης της απαίτησης (ο δανειολήπτης) λέγεται ότι έχει μια χρηματοοικονομική υποχρέωση (financial liability).

Η δανειοληπτική-δανειοδοτική διαδικασία, δεν προϋποθέτει πάντα την ύπαρξη χρηματοοικονομικών διαμεσολαβητών.

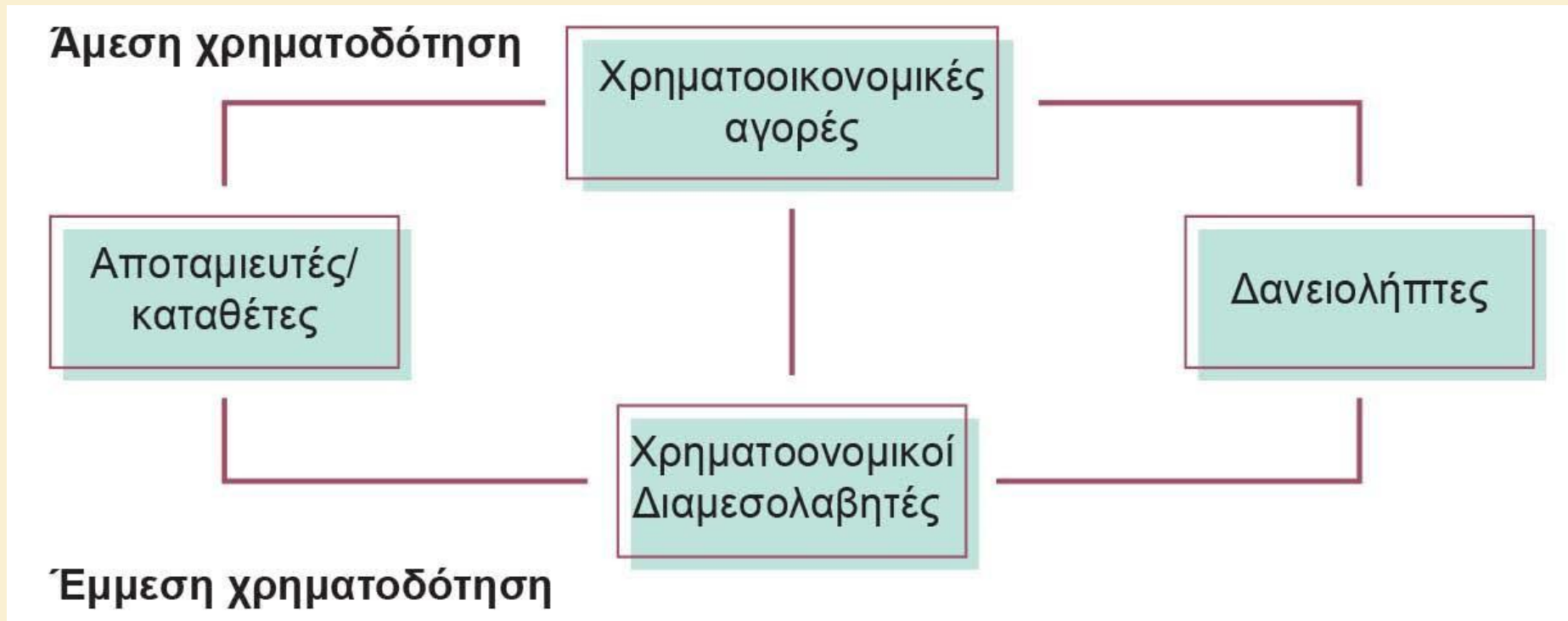
Όμως, στη διαδικασία της **άμεσης χρηματοδότησης** μπορούν να επισημανθούν δύο κατηγορίες εμποδίων που είναι:

1. Η δυσκολία και η δαπάνη για την αντιστοίχιση των πολύπλοκων αναγκών των μεμονωμένων δανειοληπτών και δανειοδοτών.
2. Η ασυμβατότητα των χρηματοοικονομικών αναγκών των δανειοληπτών και των δανειοδοτών.

Οι **δανειοδότες** αναζητούν ασφάλεια και ρευστότητα. Οι **δανειολήπτες** μπορεί να δυσκολεύονται στο να υποσχεθούν οποιοδήποτε από αυτά.

Η ΤΡΑΠΕΖΑ

13

Άμεση και έμμεση χρηματοδότηση

Ανάγκες δανειοδοτών:

- ➡ Ελαχιστοποίηση κινδύνου. Αυτό περιλαμβάνει την ελαχιστοποίηση του κινδύνου αθέτησης (risk of default), δηλ. ο δανειολήπτης να μην εκπληρώνει τις υποχρεώσεις αποπληρωμής του δανείου, καθώς επίσης και τον κίνδυνο της μείωσης της αξίας των περιουσιακών στοιχείων.
- ➡ Ελαχιστοποίηση κόστους. Οι δανειοδότες επιδιώκουν την ελαχιστοποίηση του κόστους τους.

Ανάγκες δανειοδοτών:

Ρευστότητα. Οι δανειοδότες εκτιμούν την ευκολία μετατροπής μιας χρηματοοικονομικής απαίτησης σε ρευστό χωρίς απώλεια κεφαλαιακής αξίας.

Επομένως, προτιμούν να έχουν στη κατοχή τους περιουσιακά στοιχεία που είναι πιο εύκολα μετατρέψιμα σε ρευστό.

Ένας από τους λόγους για αυτό είναι η έλλειψη γνώσης για μελλοντικά γεγονότα, με αποτέλεσμα οι δανειοδότες να προτιμούν τον βραχυχρόνιο δανεισμό έναντι του μακροχρόνιου.

Ανάγκες δανειοληπτών:

- ➡ Κεφάλαια σε συγκεκριμένο καθορισμένο χρόνο.
- ➡ Κεφάλαια για μια καθορισμένη χρονική περίοδο, κατά προτίμηση μακροχρόνια. (Σκεφτείτε τη περίπτωση μιας εταιρείας που δανείζεται για την αγορά κεφαλαιουχικού εξοπλισμού που θα επιτύχει θετική απόδοση μόνο στην πολύ μακροχρόνια περίοδο ή ενός ατόμου που δανείζεται για την αγορά μιας κατοικίας).
- ➡ Κεφάλαια με το μικρότερο δυνατό κόστος.

Συνοπτικά:

η πλειοψηφία των δανειοδοτών επιδιώκει να δανείζει τα κεφάλαια της για μικρό χρονικό διάστημα και με τη μεγαλύτερη δυνατή απόδοση.

Αντίθετα,

η πλειοψηφία των δανειοληπτών αναζητά δανειακές υποχρεώσεις με χαμηλό κόστος και για μεγάλο χρονικό διάστημα.

Οι χρηματοοικονομικοί διαμεσολαβητές συντελούν στην ελαχιστοποίηση του κόστους που σχετίζεται με τον άμεσο δανεισμό - ιδιαίτερα **του κόστους συναλλαγής** (transaction costs) και του κόστους που προκύπτει από **ασύμμετρη πληροφόρηση** (information asymmetries).